

Skeptisk overfor dyneema-tov

L 526 Lonny Hedvig har fisket med dyneema-tov og nye flydeskovle til stor tilfredshed

AF RENÉ DANDANELL

Det var med en vis skepsis, at fiskeskipper René Schmidt fra L 526 Lonny Hedvig drog afsted på den første fisketur med dyneema-tov i stedet for stålwire i foråret.

- Det er jo ikke andet end en snor ud, siger skipperen.

Årets første tur foregik blandt andet i 20 sekund-meter vind, og derfor var han lidt spændt på, om grejet kunne holde. Men det kunne det, og René Schmidt konstaterer, at det kører fint nok med tovet.

I starten var det tænkt som et forsøg med skovle og en ny trawl, men projektet har udviklet sig til langt mere. I sidste uge var L526 Lonny Hedvig således på Doggerbanke – ikke for at fiske, for kvoten er brugt op for længst, men for at tage prøver af bunden.

- Vi skulle tage 144 prøver, fortæller René Schmidt.

Og det er altså også blevet udvidet med tov til erstatning for wirene. Tøvet er lavet af dyneema-fibre, og har en stor brudstyrke selv ved små diametre.

- Jeg havde ikke forestillet mig, at det blev så omfattende, siger han.

På sidste uges tur var der flere formål udover bundprøverne. Det skulle også dokumenteres, at flydeskovlene fra Thyborøn gik rigtigt i vandet. De skal nemlig gå oppe i vandet.

- Vi skulle fiske frem og tilbage i området, fortæller René Schmidt.

Han er indstillet på at ofre de ressourcer, der skal til. For udsigten til en lukning af dele af Doggerbanke bekommer ham ikke vel.

- Men hvis det her er det, der skal til, for at vi får lov til at fiske, så er det ok. Det er bedre at være på forkant, så vi undgår de lukker nye områder, siger René Schmidt.

For med en omsætning på op mod en halv milliard alene for fartøjerne og tilsvarende for fiskemelsfabrikkerne, så er det store interesser, der er på spil.

- Hvis de lukker Natura 2000-området, så er der ingen forretning tilbage. Det her projekt gør, at vi ikke bliver arbejdsløse, lyder det håbefuldt fra René Schmidt.

Lav tobiskvote forlænger projektet med et år

Dyneema, flydeskovle og større redskaber gør fiskeriet mere lønsomt

AF RENÉ DANDANELL

Det kommer til at tage længere tid end planlagt at afslutte projektet omkring brug af effektive og skånsomme redskaber i det danske industrifiskeri på Doggerbanke. Den lille tobiskvote for 2012 gav nemlig ikke et ordentligt datagrundlag for forsøget.

- Så afslutningen er udsat med et år til 2015, siger Poul Tørring, seniorkonsulent i AquaMind.

Selvom det nu tager et år mere at få det videnskabelige grundlag på plads, så forventer Poul Tørring allerede næste år, at der vil være brugbare resultater set med en fiskeskippers øjne.

- Vi har kun haft to rejser i år, men det ser godt ud, og vi ved det kan lade sig gøre, konstaterer Poul Tørring.

Resultaterne fra fiskeriet i 2012 viser, at der er en besparelse op til halvtreds procent i brændstof, når der fiskes med tov lavet af dyneema-fibre og med flydeskovle.

- Måske er det kun 45 procent, siger Poul Tørring.

Men uanset videnskaben eller ej, så er tendensen klar: Der er besparelser i vente. For som Poul Tørring ser det, så har fiskerne brug for en pejling af, at der er be-

sparelser, mens forskerne har brug for en længere tidsserie før de kan konkludere.

- Men den praktiske fisker kan se det. Efter sæsonen næste år har vi rigtig gode muligheder for at vurdere, fastslår Poul Tørring.

Der er flere ting i den måde, der fører til besparelsen.

En af dem er skovlene, som Thyborøn Skibssmedie har leveret. Skovlene er specialdesignet, hvilket gør, at de holdes oppe i vandet. Trawlskovlene menes at give 15 procents reduktion i brændstofforbruget.

Med kædevægte i starten af trawlets arme sikres det, at trawlen holdes i den rigtige position.

Selve trawlen er udført med T90-masker og et lettere materiale i form af dyneema-tov, hvilket gør, at vandmodstanden er mindre for trawlet sammenlignet med trawl lavet af den traditionelle polyethylen-tråd.

En del af besparelsen opstår også som følge af, at der kan anvendes et større redskab. Derved kan der fiskes mere effektivt, og fangstperioden bliver kortere.

- Så de vil kunne fange deres kvote på to-tre rejser færre end i dag. De vil altså bruge mindre tid på at fange den samme mængde, siger Poul Tørring.

Sammenlagt giver den en besparelse, og hvis der suppleres med en større kvote, så vil det blive et mere lønsomt fiskeri, hvor omkostningen til brændstof bliver mindre pr. fanget tons.

Hvorfor

Forsøget med mere effektive og skånsomme redskaber i det danske industrifiskeri har to udfordringer. På den ene side er udfordringen, at der i EU arbejdes på en række tiltag for at beskytte havmiljøet gennem en udpegning af Natura 2000-områder. Resultatet af den udpegning kan betyde et forbud mod fiskeri med bundtrawl i dele af området ved Doggerbanke, der er vitalt for dansk tobisfiskeri. Da der ikke findes data om fiskeriets påvirkning af havbunden på Doggerbanke, er det afgørende at sikre det bedst mulige datagrundlag for beslutningsprocessen og at undersøge, om der kan anvendes mere skånsomme fiskeriformer.

Den anden udfordring for industrifiskeriet er de stigende energipriser. Energiforbruget er den største udgiftspost for industrifiskeriet, så ved at anvende flydeskovle og lettere materialer i form af tov bundet af dyneema-fibre kan brændstofforbruget reduceres.

Deltagerne i forsøget

Deltagerne i forsøget er dels DTU Aqua (projektledelse og videnskabelige undersøgelser), AquaMind (koordinering), Thyborøn Skibssmedie (trawlskovle), Nordsøtrawl (trawl), Catch Fish (trawldesign), Teknologisk Institut (energimåling) og Thyborøn Havns Fiskeriforening.

Desuden deltager de to fiskerfartøjer L526 Lonny Hedvig med skipper René Schmidt og L455 Lotte Vohnsen med skipper Lars Vohnsen.

på første tur

Flydeskovlene fra Thyborøn Skibssmedie går oppe i vandet, og de vender sig automatisk på et tidspunkt i vandet.

Foto: René Dandanell.

Første gang til industrifiskeri

AF RENÉ DANDANELL

I Alaska er det i dag mere eller mindre et krav, at skovlene skal løftes op over havbunden for at få lov til at fiske. Derfor har Thyborøn Skibssmedie fået succes med at sælge flydeskovle i hele verden.

Nu er tendensen måske også på vej til det danske industrifiskeri, hvor L 526 Lonny Hedvig har fisket med flydeskovle som led i det forsøg, en række parter står bag, der i blandt trawlskovle-firmaet fra Thyborøn.

- Hvis det her kan forhindre, at man lukker fiskeområder, så er det yderst gavnligt, siger Allan Rønn Pedersen, Thyborøn Skibssmedie A/S.

Firmaet har i de sidste fire år arbejdet på at udvikle skovlen, der er blevet solgt til omkring 150 fiskefartøjer i hele verden.

- Det begyndte i Alaska, og nu mærker vi også en efterspørgsel andre steder fra, siger Allan Rønn Pedersen.

Den traditionelle stålwire er udskiftet med et tov bundet dyneema-fibre, som er meget lettere end stålwiren.

Foto: René Dandanell.

Undersøger Doggerbanke videnskabeligt

AF RENÉ DANDANELL

Bundprøver taget med en særlig grab, brug af side-scan-sonar og kamera ved havbunden er nogle af de værktøjer, der skal være med til at gøre forskerne klogere på, hvordan det ser ud på havbunden på Doggerbanke.

I sidste uge var fiskefartøjerne L 526 Lonny Hedvig og L 455 Lotte Vohnsen på Doggerbanke for at afprøve grejerne og hjælpe med at tage bundprøver.

- Vi kigger på havbunden for at se, om der sker ændringer, siger Grethe Dinesen, DTU Aqua.

Hun viste på en tur ud for Thyborøn, hvordan prøver i praksis tages.

- Sedimentsprøverne ud for Thyborøn er lidt anderledes end på Doggerbanke. Her er der en del småsten med i prøverne, forklarede hun og fortalte, at de også viser livet på havbunden.

Men det er svære forhold at vurdere under. For Doggerbanke er et område med meget kraftige strømme, som i sig selv påvirker havbunden.

Den videnskabelige tilgang handler blandt andet om, at påvirkningen skal vurderes både før og efter fiskeri. Men den skal også vurderes i forhold til det nye redskab og det traditionelle redskab, der anvendes til tobisfiskeri.

Under sidste uges tur til Doggerbanke havde L 455 Lotte Vohnsen monteret en side-scan-sonar, der skal tegne et tredimensionelt billede af havbunden.

Når resultaterne er samlet, skal de blandt andet drøftes i ICES, EU-Kommissionen og andre internationale fora i forbindelse med arbejdet omkring Natura 2000 områderne.

Det er dog første gang, at flydeskovlen anvendes til industrifiskeri.

Allan Rønn Pedersen fortæller, at firmaet er meget involveret i brugen af skovlene. Når en kunde køber et sæt skovle stilles skovlene til rådighed på en par ture, og samtidig sættes der måleudstyr og en mand ombord for at indstille skovlene, så de går rigtigt. Det vurderes, at skovlene giver en brændstofbesparelse på 10-15 procent.

For Thyborøn Skibssmedie er interessen for at fiskeren kan fortsætte også tilstede. For jo bedre økonomi fiskeren har, og jo bedre mulighed han har for at drive fiskeriet, jo mere smitter det af på firmaet.

Også holdbarheden af flydeskovlen er et andet argument for den. For sliddet med de mange stød på havbunden sker ikke, og derfor skal den sjældnere repareres eller udskiftes.

Fik nyttig viden fra brugerne

Jørgen Sørensen fra Dynamica Ropes ApS, der har leveret tovet af dyneema-fibre, fortæller, at de sjældent er med i forsøg som det, L 526 Lonny Hedvig deltager i.

- Det er en god oplevelse.

Det er altid godt at få ens produkt afprøvet i praksis. Og det allerbedste er at få viden fra dem, der bruger det, siger Jørgen Sørensen.

Han benyttede anledning ved prøvesejladsen til at få en snak med skipper René

Schmidt om brugen af tovet med dyneema-fibre. Og her fik han blandt andet af vide, at det ikke sviner på dækket, som det for eksempel gør med wirer, hvor der nede under galger er smurt til med fedt.

- Nogle steder fisker vi kun på syv favne vand, og umiddelbart ser det ud til at virke, fortalte René Schmidt, der dog også nævnte, at det er svært at reparere på tovet.

-rd

Resultater fra forsøgsfiskeri 2012

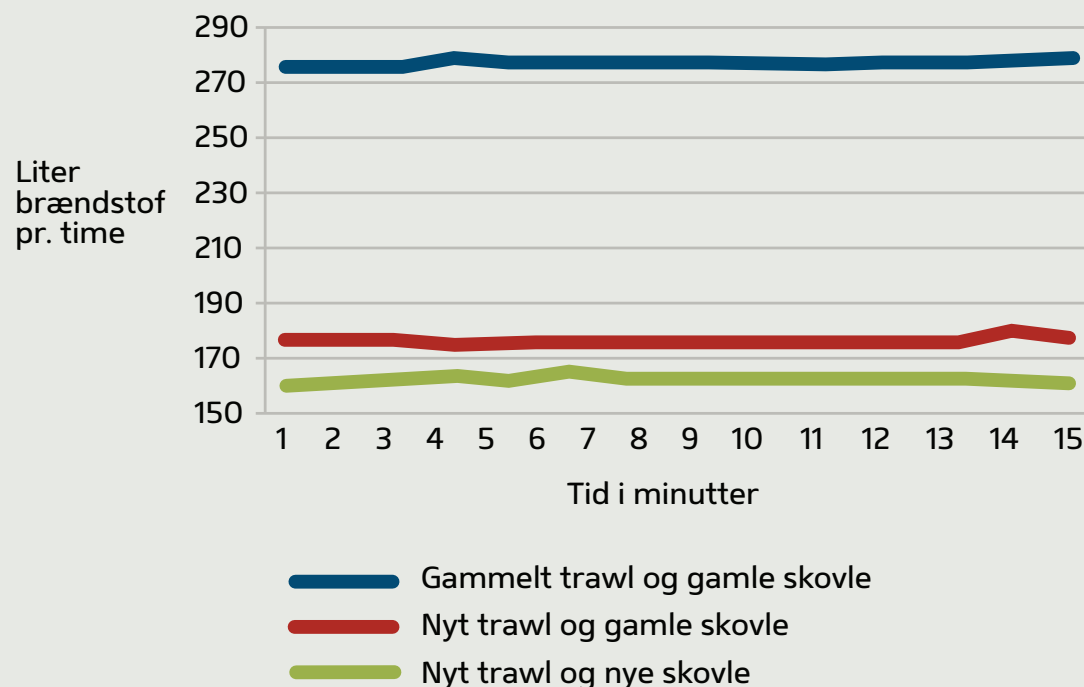
Under tobisfiskeriet 2012 blev resultaterne af brændstofforbruget målt. Resultaterne er herunder, der skal dog tages forbehold for, at resultaterne hviler på meget få observationer.

	Traditionelt grej	Nyt grej
Antal træk	6	5
Antal timer fisket	39,5	30,5
Fangst	335 tons	515 tons
Brændstofforbrug (l)	11.100	8.250
Liter brændstof pr. t. fanget	33,1	16

Kilde: Notatet "effektive og skånsomme redskaber i det danske industrifiskeri", juni 2012.

Brændstofforbrug

Nedenfor ses resultaterne fra L 526 Lonny Hedvig, der har fisket med traditionelt trawl, nye skovle og nye trawl.

Kilde: Projektet "Skånsomt og energieffektivt fiskeri", 2012.